

har allerede en æret Folkethingsmand for Viborg udtalt de vigtigste Indvendinger herimod. Det er vist, at disse Præmier kunde man ikke vente, uden efter meget lang Tid, især naar der skulde anvendes en meget skarp Bedømmelse, en saå skarp Bedømmelse som den, der maatte anvendes, naar man skulde være sikker; og det, at Ens Foretagende om en Række af Aar, naar det var kommet saa vidt, eller næsten saa vidt, at det kunde betale sig, vilde give Udgang til Præmien, vil neppe være Opmuntring nok. Baade Bedømmelsen af Præmieværdigheden og Maalestoffet for Præmien vil desuden være meget usikker. Dersom Regjeringen virkelig skulde gjøre sig Haab om at udrette Noget, maatte man ikke være for streng i at bedømme, hvorvidt Noget havde Udgang til disse Præmier, eller ikke, da det derved let vilde blive Tilfældet, at der Intet blev udrettet ved Præmien; og paa den anden Side, naar man vilde være mindre streng, vilde man let komme til at uddele usfortjente Præmier. Det er Noget, der er uadskilleligt fra det hele Opmuntringssystemets Natur, som efter en overmaade indskrænket Maalestof skulde anvendes og for Tiden bliver anvendt her for at fremme Industrie og Agerdyrking, at man maa udsætte sig for at anvende Summer, som ikke give nogen Nytte, at alsaå Meget bliver spildt derved. Det er vist Noget, som jævnligt har vist sig; men man skal ikke eensidigt see hen til disse forgiæves anvendte Summer, men ogsaa tage Hensyn til hvad der udrettes i mange Tilfælde med disse Summer, som ellers ikke vilde være blevet udrettet. Forsaa vidt man har taget Anledning af de Forhandlinger, som her have fundet Sted angaaende den Sum, som er bleven udsat til Industriens Fremme, til ogsaa at gaae ind paa at omtale Toldsystemet, da er det Noget, der ligger altfor fjært, til at jeg her skulde indlade mig derpaa. Ligeledes troer jeg, at det vilde lede for vidt, i nærværende Sag at gaae ind paa vort Matriculerings- og Udstykningsvæsen. Jeg vil gjerne tilstaae, at jeg har mange Duffer i denne Henseende, det er mig virkelig ubehageligt, at saa mange Smaasager skulde behandles i Ministeriet, i selve Centralregjeringen, og at de, naar de skulde behandles med den Nødtagethed,

som det er nødvendigt at behandle dem med, naar Regjeringen dog har med dem at gjøre, saa koste megen Tid og nødvendiggjøre et stort Personale. Det kan ogsaa være muligt, at dette Arbejde tildeels kunde undgaaes; men det er Noget, som fordrer meget nøiagtig Undersøgelse, før man kan gaae ind derpaa.

Der er to Veie, hvorved det kunde undgaaes, enten at man gav al Udstykning fri, og ikke bandt Hænderne paa Folk i saa Henseende, — men andre Landes Erfaring, hvor man har haft Udstykningsfrihed, taler ikke til Fordeel for dette System, idetmindste bliver det i mange Lande paastaet af Folk, som kjende Landenes Forhold godt, at dette System har medført et omfattende Proletariat, — eller at de specielle Afgjørelser, der maatte finde Sted for at bedømme, hvorvidt en Udstykning bør tilstedes eller ikke, henlægges til andre Steder, og ikke til Centralregjeringen. Denne sidste Tanke kunde vist have Meget for sig, navnlig dersom den ærede Taler, der yttrede sig i denne Retning, ikke mener, at det er de smaa Communer, der skulde have disse Afgjørelser, hvilket jeg ikke troer var tilraadeligt, men at de skulde overlades til større propindstille Autoriteter; det kunde have Meget for sig; men det er især en saa mangesidig Sag, at det ikke hjælper, at man under den nærværende Sag, hvor der ikke kan gjøres Noget derfor, indlader sig derpaa. Da jeg først for nylig er kaldet til at forestaae ogsaa denne Green af Statsstyrelsen, saa kan jeg naturligtvis ikke være saa bekendt med, hvad der vedkommer Matriculerings- og Udstykningsvæsenets praktiske Gjennemførelse, at jeg derpaa kan indlade mig. Det veed jeg imidlertid, at de Mænd, som staae mig nærmest med Hensyn til Behandlingen af denne Sag, baade ere kyndige Folk og have stor Interesse for Opfyldelsen af deres Embedspligter. Naar der har været Tale om, at Matriculeringskortene ere for dyre, saa vil det behøve nærmere Overveelse, hvis man skal gaae ind derpaa. For ikke lang Tid siden er Betalingen bleven nedsat ved Kundgjørelse af 23de August d. A. Den ærede Taler, som først har sat Spørgsmaalet om Matriculeringsvæsenet i Bevægelse, sagde, at jeg i denne Bekjendtgjørelse havde tilstaaet, at